СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 77. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 4-го КВІТНЯ 1950. — No. 77. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 4, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America, SEVEN CENTS Elsewhere

583 МІЛЬЙОНИ НА НОВІ ЛІТАКИ ДЛЯ ОБОРОНИ

Вашингтон, 2 квітня. — Конгресові групи, які займаються плянами оборони країни, готові признати нові фонди у висоті $583,000,000 на будову нових літаків. Це був би додаток до фонду понад 29 біліонів долярів, які призначено на різнородні цілі, а над якими почнеться цього тижня дискусія в палаті репрезентантів. Конґресмен Карл Винсон виявив, що комісія збройних сил палати репрезентантів випрацювала начерк ужиття $200,000,000 на нові літаки при повітряних силах і $383,000,000 на нові літаки при морських силах. Крім того призначила комісія $34,500,000 на поправу радарних оборонних засобів на північному заході. Має бути побудованих 607 нових літаків найновішого типу і переведена перебірка вже побудованих літаків на найновіші. Ці фонди мали б бути ухвалені внаслідок переслухання ген. Двайта Д. Айзенгавера в сенатській підкомісії в середу минулого тижня. Він тоді заявив, що оборону країни треба поправити в побудові літаків, в засобах проти субмарин і в розбудові баз для оборони Аляски.

ВОРОЖІ СУБМАРИНИ КОЛО ПОБЕРЕЖЖА КАЛІФОРНІЇ.

Сан Дієґо, у Каліфорнії. — Члени прибережної сторожі сповістили команду воєнної фльоти, що вони бачили якусь субмарину на поверхні води коло станції рятункових лодок в Пойнт Арґело на північ від Санта Барбара. Субмарина находилася у віддалі вісьмох миль від берега. Пойнт Арґело находиться 600 миль на південь від тої точки, де в середу морська патруля бачила якусь іншу субмарину недалеко від місцевости Юріка в Каліфорнії. Команда воєнної фльоти твердить, що в цій околиці нема американських субмарин.

НАРАДУ НАД ПРИСУДОМ ДЛЯ БРИДЖЕСА ПЕРЕРВАНО.

Сан Франсиско. — Судейська лава, яка дістала до вирішення справу Ґері Бриджеса після 81 днів судової розправи, радила два дні, від пятниці до суботи, перервала наради в неділю, щоб мати час на богослуження, а потім зійшлася наново. Після трьох годин застановлення неділі наради тому, що один член судейської лави захворів. Підчас наради судейська лава зверталася до суду з домаганням предложити їй деякі місця з писаного протоколу судової розправи. Бриджес це голова юнії докових робітників на західному побережжі. Йому закидають кривоприсягу з відпеканням комунізму, коли він вибирав громадянські папери в 1945 р.

„ДЕМОКРАТИЧНА АКЦІЯ" УСАМОСТІЙНЮЄТЬСЯ.

Вашингтон. — Комітет „Американці для Демократичної Акції" пірвав безпосередні звязки з „поступовими елементами" республіканської партії і з групою „Справедливого Розподілу" Демократичної партії, одначе теж заявив свою опозицію до третьої партії, щоб не ущідити „ліберальним цілям". А.Д.А. заявляє, що підтримуватиме тих кандидатів, які дають запоруку, що будуть обстоювати програму А.Д.А При попередних виборах ця організація підтримувала „Справедливий Розподіл" — „Фер Діл" президента Трумана.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ ЙДЕ ГЛАДКО.

Від суботи 1 квітня почали переводити в Злучених Державах працю над списом населення від океану до океану. Для цієї цілі вишколено заздалегідь 140,000 урядовців, званих „енумераторами". Перші кроки цих урядовців не були важкі, бо публика приймає їх зичливо й радо дає відповіді на питання. Надіються, що по містах покінчиться праця 15 квітня, а серед фармерського населення з кінцем місяця.

ТАЙНЕ ОКО ДЛЯ ТУРБОВИХ СТРІЛЕН.

Тайне радове око для турбових (пружинових) стрілен випробовують на вправах у повітряній станції в Лас Веґас у стейті Невада. Урядовці виявили існування такого винаходу, одначе не подали подробиць. Звісно' тільки, що „тайне око" приладжене так, що веде автоматично стрільна, керує машиновими крісами, ракетовими літаками і допомагає їм літати то вділ до то вгору. Його можна вживати як удень так і вночі і воно веде до всіх цілей, тобто на літаки на кораблі та на приземні побудови.

РЕСПУБЛІКАНСЬКА ПРОГРАМА ПОЛІТИКИ В 99 СЛОВАХ.

Вашинґтон. — Республіканські комітети палати репрезентантів і сенату за порозумінням з краєвим комітетом Республіканської партії склали програму політики на 1950 рік, яку зясували в 99 словах. Початковий начерк, складений 6 лютого, обіймав 2,500 слів. Програма буде вживана для агітації підчас передвиборчої кампанії. Засади партії такі: зменшення податків, збалансування бюджету, виеліминування розтратности в уряді, поборювання комунізму, пошукання ринку для продажу фармерських продуктів при підтримці кооперативного способу продажу. Дальше йде консервація ґрунтів, рекламація й електрифікація фарм.

ТАЯННЯ СНІГУ ПОМАГАЄ НЮЙОРСЬКИМ ЗБІРНИКАМ ВОДИ.

У приготуваннях до виклинання штучного дощу для доповнення стану води в збірниках, які постачають воду містові Ню Йорк, прийшла перерва бо в горішній частині стейту почали таяти сніги. Тання причинилося частинно до піднесення стану води. Знавці боялися викликати штучний дощ, щоб не спричинити вилив води в ріках та ручаях.

В ПОЛОВИНІ ТРАВНЯ ВИБОРИ В ТУРЕЧЧИНІ.

Ітамбул, 3 квітня. — В Туреччині почалася інтензивна підготовка до нових парляментарних виборів, проголошених на день 14-го травня. Всі партії почали вже передвиборчу кампанію, підкреслюючи недвозначно свою солідарність зі Заходом в обороні певедливий Розподіл" — „Фер Діл" президента Трумана.

МЕККЛОЙ ПРО СОВЄТСЬКІ НАДІЇ НА ШВИДКИЙ УСПІХ У НІМЕЧЧИНІ

Вашингтон, 2 квітня. — Перед кількома тижнями американський високий комісар для Німеччини, Джан Дж. МекКлой, склав свідоцтво перед конгресовою комісією приділів. Зогляду на найновіші вісті, наче б то Совєти відкликали похід німецької комуністичної молоді на західний Берлін в дні 28 травня, комісія приділів палати репрезентантів оприлюднила зміст свідоцтва комісаря МекКлоя, щоб зазнайомити населення Америки з його поглядами на совєтські наміри.

„Те, що Совєти зосередили всю увагу на Заході, зорганізували велетенську армію, побудували повітряні сили й субмарини, дальше що переводять різні чистки й так звані судові процеси, переводять програму поневолення робітників і посилюють пропаганду в Німеччині, — все те не є признакою страху але не є признакою їхнього почування меншевартости. Навпаки, я думаю, що це є почуття їхньої сили й переконання, що вони може осягнуть швидкий успіх" — казав МекКлой.

„Ціллями нападу Совєтів є Німеччина й Далекий Схід, одначе Німеччина це їхня безпосередня мета. Після того вони надіються захитати демократією на Заході. Боротьба є безпосередня й нахабна. Ми в Німеччині стоїмо перед критичною історичною точкою і ніхто, зазнайомлений з положенням, не думає інакше. Ми пильно спостерігаємо це положення й ми рішені не дати відстрашити себе від раз обраного шляху без огляду на розвиток подій, на молодечі демонстрації чи на що інше" — заявив високий комісар.

ПІДГОТОВА ПРЕЗИДЕНТА ДО НОВОЇ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОГРАМИ

Кій Вест, на Флориді. — Президент Труман у листі до Ґордона Ґрея, уступаючого секретаря армії, настановленого тепер координатором долярових відносин між Америкою й европейськими країнами, виявив в загальних начерках змагання Америки для підтримання змагань демократій. У листі старається президент пригадати на потребу дальшої допомоги для европейських країн після покінчення Пляну Маршала в 1952 р. Йдеться про створення таких відносин, щоб було повно праці, більша продукція й вищий життьовий стандарт.

СОЮЗОВЦІ ПІТСБУРЩИНИ ЗА ПІДВИШКОЮ ПЕРЕДПЛАТИ НА „СВОБОДУ"

Питсбурґ, 3 квітня. — Вчора, в неділю, 2-го квітня, тут відбулися окружні збори представників місцевих відділів У. Н. Союзу, в яких взяло участь 40 делеґатів, та які одноголосно рішили обстоювати на найближчій конвенції, щоби передплату „Свободи" від членів УНСоюзу збільшити щонайменше до 50 центів місячно. На зборах, якими проводила заступниця головного предсідника п-ні Марія Малевич, обговорено цілий ряд інших союзово - організаційних справ, що їх реферував головний секретар УНСоюзу, Дмитро Галичин.

С. БАНДЕРА ПРО ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ В УКРАЇНІ

ІНТЕРВ'Ю ПРОВІДНИКА НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ГРУПИ З АМЕРИКАНСЬКИМИ КОРЕСПОНДЕНТАМИ.

Ню Йорк, 3. квітня. — Американські газети і радіовисильні передали минулої п'ятниці таке повідомлення агенства Асошієйтед Прес з Мюнхену: „Степан Бандера, відомий лідер антикомуністичного підпілля в Совєтській Україні, прийняв сьогодні репортерів та закликав Захід до підтримки революційних груп, які, як він твердить, змагають до повалення російської диктатури. Він теж остерігав, що Росія почне стріляну війну негайно, як тільки не зможе вже нічого виграти холодною війною. Він твердив, що його група має розвідочні звідомлення з Росії, в яких говориться про мобілізацію до тотальної війни. Кореспонденти, запрошені на ін-

(Докінчення на стор. 4-тій)

ПЕРЕСЕЛЕНЧА І ДОПОМОГОВА АКЦІЯ ЗУАДК В ПОВНОМУ РОЗГАРІ

ДОСІ ЗУАДК ПЕРЕСЕЛИВ 15,348 ОСІБ; 34,000 ОСІБ ЩЕ МОЖНА Б ПЕРЕСЕЛИТИ; РІШЕНО ВИСЛАТИ 300 ТОН ХАРЧІВ НА ДОПОМОГУ СКИТАЛЬЦЯМ В ЕВРОПІ

Филаделфія, 3 квітня. — Переселенча і допомогова акція ЗУАДКомітету є знову в повному розгарі. На зборах Екзекутиви ЗУАДКомітету, що відбулися минулої суботи та в яких взяли участь адв. І. Панчук, д-р Л. Мишуга, адв. Р. Смук, д-р В. Ґалан, д-р П. Дубас та п. М. Дубас, стверджено, що в місяці березні старанням ЗУАДКомітету приїхало на 4 кораблях і 8 літаках дальших 698 українців, збільшуючи загальну кількість переселених цим Комітетом до ЗДА українців до 15,348 осіб. Всі безіменні завірення ЗУАДКомітету були в останньому звільнені до полагодження, так, що протягом найближчих двох місяців на них повинно б приїхати дальших 157 родин, разом около 700 осіб. Зі звіту ІРО виходить, що в Німеччині, Австрії та Італії є ще около 43,000 українців в таборах ДП, яких можна б переселити до інших країн, якщо були б виповнені відповідні передумови. Около 10,000 українців в цих країнах належать до т. зв. „гард-кор", що мусять там залишитися. Між ними є 1,100 осіб, інвалідів, калік і важко хворих, що мусять залишитися на постійне в лікарнях та інших інституціях. Обговорюючи справу переселення та його дальші можливості, звернено знову увагу на зайві трудноші, прикладом яких може послужити факт, що в останньому мерілендські фармері відкликали 18 завірень, що їх вони були виставили для родин та знайомих новоприбулих на їх фарми українців, які описля їх залишили.

Щодо відносно великої групи українців, яких не можна буде переселити, представник ЗУАДК в Европі, адв. М. Родик, виготовив відповідний плян постійної опіки ними та предложив органам ІРО. ЗУАД Комітет зі свого боку рішив вислати для цих людей в найближчому часі около 300 тон отже приблизно 27 залізничих вагонів різних продуктів, що будуть розділені місією ЗУАД Ком. серед найбільш потребуючих. На цю допомогу зложаться харчі вартости 15,828 долярів, що їх ЗУАДК одержав від КАРЕш та 10,000 фунтів товщів і 10,000 фунтів цукру, що їх Комітет рішив закупити. Крім того, Комітет зможе одержати даром від уряду около 50,000 фунтів кондензованого молока та около 100,000 фунтів порошкованих яєць. Проте, Комітет сам повинен подбати і заплатити за їх перевіз.

При цій нагоді Комітет рішив знову звернутися до нашого жертвенного і патріотичного загалу, закликаючи його до дальшої співпраці і ще більшої жертвенности для успішного завершення тої безприкладної в нашій історії переселенчо-допомогової акції. Недалекі свята Великодня дають на це окрему нагоду.

В НЮ ЙОРКУ СТВОРЕНО СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ДЕМОКРАТІВ

ПЛЕКАННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДУМКИ ТА ВСЕБІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКИМ ВИЗВОЛЬНИМ ЗМАГАННЯМ ЦІЛЛЮ НОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ З Д-РОМ К. ПАНЬКІВСЬКИМ НА ЧОЛІ.

Ню Йорк, 3. квітня. — Вчора, в неділю, 2-го квітня, в пiсляполудневих годинах тут відбулися наради біля 70 запрошених осіб з митрополитальних округ Ню Йорку і Филадельфі, у висліді яких створено нову політичну організацію, Союз Українських Національних Демократів, яка поставила собі за ціль плекати і розвивати українську національно-демократичну думку та всіляко спріяти українським визвольним змаганням разом з існуючими українськими громадськими організаціями та в рамках прийнятої платформи. На чоло нової організації вибрано д-ра Костя Паньківського, відомого українського громадського діяча до війни і під час важких воєнних обставин.

Збори відбулися у винаймленій на ту ціль залі при 40 Іст 40-вій Стриті. Їх відкрив д-р К. Паньківський, вітаючи прявних, майже усіх добре відомих

(Докінчення на стор. 4-тій)

МІНІСТРИ ОБОРОНИ КРАЇН АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ ПРИЙНЯЛИ СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛЯН

Гааґа, 3 квітня. — Міністри оборони країн Атлантійського Пакту прийняли минулої суботи приготований шефами генеральних штабів їх країн „суцільний стратегічний плян", що визначує ролю кожної зі союзних країн в спільній обороні північно-атлантійського простору на випадок війни. Американський секретар оборони, Луїс Джансон, що проводив нарадами, заявив після них, що Атлантійський Пакт тим самим перейшов зі „стадії плянування в стадію реальности". Наради міністрів тривали шість годин та відбулися під сильною охороною і в найбільшій таємниці. З офіційного комунікату нарад виявляється, що міністри віддали велику увагу теж зв'язаним з підготовкою оборони господарським та фінансовим проблемам. Цілий плян характеризується в комунікаті як „колективну самодопомогу", стверджуючи, що „міністри оборони признали велику важливість відповідного фінансування для переведення пляну в життя та необхідність дбайливого збалянсування національних господарств в обличчі теперішнього положення в світі". Генерал Омар Бредлі, що був предсідником нарад шефів генеральних штабів, заявив, що точні кошта переведення пляну в життя можна буде встановити щойно за кілька місяців. Секретар оборони Джансон зі сого боку заявив, що плян включає „стратегічні, дипломатичні, господарські і фінансові елементи оборони".

СОВЄТСЬКА ПІДГОТОВКА ДО ЗАХОПЛЕННЯ ЕВРОПИ.

Лондон, 3 квітня. — Міжнародний Комітет Студій Европейських Проблем, що між своїми членами має відомих державних мужів і політиків, проголосив своє звідомлення переведених в останньому досліді, стверджуючи всебічну підготовку Совєтів та створеного ними Комінформу до захоплення цілої Німеччини, в переконанні, що тоді вже теж ціла Европа впаде в їхні руки. В Німеччині, крім творення конкретної аґресивної сили в роді „народної міліції" та „народної армії" в совєтській зоні, не без успіху твориться відповідні комуністичні бази теж на Заході, зручно використовуючи при цьому націоналістичні настрої німців. Комуністичні страйки і заворушення в Італії і Франції належать до тої самої стратегії поступової большевизації Европи.

ЗАХОДИ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ БАЗИ ГРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

Атени, 3 квітня. — Ліберальний премієр новоствореного грецького уряду, Софоклес Венізельос, заповів заходи і можливість поширення його уряду на центрально-ліберальні грецькі партії ген Плястіраса та Юрія Папандреу, хоча не згадується можливості іменування Плястіраса новим премієром. Стверджується, що після інформативного листа від місцевого американського амбасадора, Генрі Ф. Ґреді, Венізельос почав знову переговори з представниками центральних партій в справі реорганізації уряду на широкій коаліційній базі.

АДЕНАУЕР ДОБАЧУЄ РЯТУНОК ЕВРОПИ В ЕВРОПЕЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

Бонн, Німеччина, 3 квітня. — Канцлер західно-німецької федеративної республіки, д-р Конрад Аденауер, закликав вчора в одному інтерв'ю до негайного створення европейського парляменту, який — по його думці — єдино може врятувати ще Европу від загибели в новій світовій війні. Аденауер вважає, що з поділеною на двоє та безборонною Німеччиною Европа може в кожній хвилині впасти жертвою нової агресії, від якої може її ще врятувати спільний конґрес з усіми повновластями та з Німеччиною, як рівноряднім партнером. Він думає, що Европа вже не має ані хвилини часу до страчення і повинна негайно приступити до творення такого Конґресу, бо Атлантійський Пакт, вправді, може виграти війну, але не врятує Европи від повного знищення.

ТОРЕЗ ЗАКЛИКАЄ ФРАНЦУЗЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ ПОДВОЇТИ АКТИВНІСТЬ.

Париж, 3 квітня. — Провідник французьких комуністів, промовляючи вчора на 12-тому конґресі французької компартії, закликав її подвоїти свою підривну активність проти „імперіялістичних підпалювачів війни, де-голістів, тітоістів і троцькістів". В промові, що тривала точно чотири години, Торез кричав, що „нарід Франції не хоче і ніколи не виступить війною проти Совєтського Союзу". Він в дальшому накреслив своїх „сім пунктів" комуністичної підривної активности у Франції.

ДАЛЬША ПЕРЕСТАВКА ОРІЄНТАЦІЇ ЧЕСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА СХІД.

Прага, 3 квітня. — Закордонні спостерігачі стверджують, що в останньому почала радикально змінюватись досі визнавана навіть чеськими комуністами засада, що чеське господарство своєю структурою вимагає якнайтісніших господарських зв'язків зі Заходом. Під впливом „відповідних переконань" з Москви, чеські комуністи змінюють свою думку та поступово зривають ще останні господарські стосунки зі Заходом, узалежнюючись всецілo від Москви.

РІСТ І АКТИВІЗАЦІЯ НЕОФАШИСТСЬКОГО РУХУ В ІТАЛІЇ.

Рим, 3 квітня. — В колах місцевих і закордонних спостерігачів стверджується що неофашистський рух в Італії з кожним днем поширюється та активізується. Досі було найбільше випадків зударів між прихильниками неофашизму і комуністами. Інше діло, що комуністи таврують „фашистом" кожного, хто не є комуністом.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВИЙ ПІДСТУП

Москва почала „мирову офензиву", надаючи їй характер „наладнання совєтсько-американських відносин". Звичайно так бувало в минулому, що заки Кремль брався за таке „мирове" діло, то заздалегідь підготовляв відповідну базу для переговорів з демократичними потугами, щось на взір теперішніх страйків у Франції чи комуністичних заколотів в Італії, бо Москва має свої випробувані методи і їх цупко держиться, хоч би вони тут і там часом не дописували. До того вона рахує теж і на коротку пам'ять демократій.

Так треба розуміти, між іншим, і те, що тепер голосить Кремль з приводу своєї нової „мирової офензиви". Згадуємо про це — як кажуть американці — тільки „для рекорду", бо хіба між нашими читачами, чи українцями взагалі, нема вже сьогодні таких наївних, які давали віру совєтській пропаганді. Проте не можна того сказати про Америку. Якраз тому Кремль пускає нового дурмана, вживаючи до цього своєї преси, в надії, що таки десь хтось, навіть і в урядових колах, дасться зловити на цю вудку.

Сама московська „Правда" розписалась тепер широко про „можливість співіснування двох систем: комуністичної й капіталістичної". Що більше, ця газета написала, що таке думання є „основою совєтської закордонної політики". Написав це ніхто інший, як А. Леонтієв, спец від закордонних справ.

Не менше замітне, що „Правда" помістила двічі впродовж одного тижня думки про „революцію на експорт". Це ніби мала бути відповідь на закиди демократій, що Москва намагається в країнах поза совєтською сферою впливів викликати революційні перевороти. „Правда" цитує тут уже слова самого Сталіна, які він мав сказати ще в 1936 році до американського журналіста Рой Говарда. Отже Сталін тоді заявив, що „експортування революції — це безглуздя", бо як якась країна не бажає собі революції, то вона в ній не вибухне. „Твердити, що ми злогадно хочемо очиняти революцію в інших країнах, вмішуючись в їхнє життя, значить говорити про щось таке, що не існує й чого ми ніколи не голосили", — сказав тоді Сталін. Згідно з такими принципами, пише „Правда", Совєтський Союз „завжди вів політику миролюбности і співпраці з повагою до Злучених Держав", а теж „думає і в майбутньому продовжати цю політику з повною послідовністю".

Щоб усе не виглядало на цілковите безглуздя у світлі „холодної війни", московська газета спихає вину за сумну дійсність на демократичні потуги, зокрема на „теперішні правлячі кола в Злучених Державах та Англії, що не бажають співпрацювати з СССР". При кінці „Правда" щераз підкреслює конечну потребу співіснування, бодай на довший чи коротший час, „країни з переможною диктатурою пролетаріяту та капіталістичних країн", покликуючись щераз на Леніна та Сталіна.

Не можна сказати, щоб подібна пропаганда Кремля не мала в минулому успіхів. На неї давали себе ловити навіть і американські амбасадори в Москві, такі, як от Джозеф Дейвис. Але нині не повинна б вже тут нікого збаламутити. Та хто знає... На це Москва й рахує.

Оборонна „пятирічка" Заходу

В останніх днях, одинадцять місяців після підписання Північно-Атлантійського Пакту, об'єднані ним 12 західних країн, в особах їх шефів генеральних штабів та міністрів оборони, прийняли „загальний плян стратегічної оборони" на випадок війни протягом найближчих п'ятьох років. Плян прийнято на конференції в Гаазі, а фінансова і економічна Рада країн цего пакту рівночасно відбула в Лондоні наради в справі провірки та відповідного розподілу на поодинокі країни всіх фінансових тягарів, — зв'язаних з підготовкою цеї оборони.

Загальні напрямні ухваленої в Гаазі „оборонної п'ятирічки" відомі з коротких газетних повідомлень та наскільки їх повідомлено взагалі в коротних офіціяльних комунікатах з нарад. В основному головні оборонні завдання на випадок війни розділено так:

Злучені Держави перебирають відповідальність за стратегічне бомбардування. Це значить, що на випадок війни американська **авіяція** ескадрильями своїх далеколетних суперфортець та інших важких бомбардувальників нищила б ворожі стратегічні бази і ресурси в запіллі. Що під евентуальним ворогом можна розуміти тільки Совєтський Союз, про це не має жадного сумніву. Теж цілий оборонний плян на цьому побудований. Отже, на випадок війни, американські бомбардувальники з усіх своїх баз, порозкидуваних по цілій земній кулі, нищили б совєтську індустрію, шляхи получень і комунікації, аеродроми, військові магазини та все, що служило б совєтським агресивно-воєнним цілям. Генерал Спаац, колишній головнокомандуючий американською авіяцією і тепер у відпустці, свого часу писав і доказував, що в теперішній системі американських авіяційних баз та при теперішньому розвитку і силі американської авіяції, на цілому величезному просторі Совєтського Союзу немає ані одної закутини, де б можна скритися і почуватися безпечним перед американським бомбардуванням. Це, правдоподібно, мав на увазі старий стратег Винстон Чорчил, як кілька днів тому остерігав Совєтів, заявляючи в парляменті, що на випадок війни „совєтські міста, комунікаційні вузли та промислові центри були б знівечені" та що Кремль втратив би контролю над всією масою свого населення. Про атомову чи водневу бомбу не згадується в накреслених плянах, але важко повірити, аби в такій важливій справі як оборона цивілізованого світу не брали цього до уваги, та ще й при свідомості, що потенціяльний ворог сам у відповідній мірі розпоряджає тою страхітливою зброєю.

В прийнятому пляні, в дальшому, передбачується, що військово-морські сили Злучених **Держав**, Великобританії і Франції та при відповідній допомозі і співучасті фльот Італії і Голандії, матимуть за завдання забезпечити аліянтам перевагу на морях. Немає сумніву, що до цього завдання ці збройні сили мають всі передумови.

З пляну виходить, що перший головний тягар війни впав би на континентальну Францію та сусідні країни. Франція мала б за завдання поставити перший спротив чоло-в-чоло напасникові та відбивати його атаки, аж доки не наспіє допомога. Наскільки їй це пощастило б — це вже друга проблема. Деякі з військових песимістів думають, що Франція не видержала б навіть першого нападу, що звичайно є найсильнішим. Теж Чорчил вважає, що на випадок війни „Европа була б захоплена і скомунізована". Але з цею думкою не погоджуються інші. Проте, треба припускати, що в подробицях оборонного пляну Франція мусіла одержати відповідне практичне запевнення, що вона одержить відповідну допомогу для оборони, а не аж для визволення, як це було в останній війні.

Крім того, британській і французькій авіяції передається відповідальність за тактичне бомбардування та повітряну оборону. Тим самим, повітряні збройні сили тих країн мали б співдіяти зі сухопутніми збройними силами на фронтах, бомбардувати фронтові скупчення ворожих військ, безпосередні шляхи постачання і т. п.

Ще перед одобренням цього пляну та перед відповідними рішеннями фінансової і господарської Ради, почалося, в рямках того ж Атлантійського Пакту, масове постачання американської зброї для европейських партнерів договору, зокрема Франції. Договір, значить, уже діє не тільки теоретично-формально, але й практично.

Щодо самого прийнятого пляну звертається увагу на дві обставини: — 1. Він базується на принципі регіональної стратегії з увагою на цілість оборони; — 2. Поспіх в підготовці пляну. Вправді, одинадцять місяців це не такий вже короткий час, але теж не довгий, як зважити на величину, засяг та важливість проблеми. В коментарах стверджується, що підготовка того пляну забрала якраз стільки часу, скільки було потрібно на основну підготовку наглячої основної справи. А американський секретар оборони Джансон заявив в Гаазі кореспондентам, що темпо підготовки і одобрення пляну треба завдячувати фактові, що „наші генерали знаменито розумілися".

Насувається думка, що Атлантійський Пакт та його діяння є найбільш епохальною подією після другої світової війни. Він бо згори виключає для агресора повторення політики доконаних фактів та подібні короводи з ним, як це було в Мюнхені перед другою світовою війною. Немає сумніву, що Атлантійський пакт є тим самим могутнім сторожем миру і агресор два рази подумає, заки поважиться його порушити. А якщо поважиться, то на новий Нюрнберг йому навряд чи доведеться так довго ждати, як ждали його націстичні спільники і союзники з провокації другої світової війни.

Д. Квітка.

Де амбасада України?

Після того, як у найбільш гарячі і криваві дні другої світової війни Кремль пішов на уступки українському народові й хоч на папері признав т. зв. Українській **Совєтській** Соціялістичній Республіці деякі атрибути самостійної держави („власне" міністерство закордонних справ, „власна" армія тощо), Україна засіла, як рівноправка суверенна держава в Організації Об'єднаних Націй. Від того часу Україна стала в певній мірі субєктом міжнародного права. Вона брала участь у нарадах ОН нарівні з іншими вільними народами, була вибрана до Ради Безпеки ОН, була партнером і підписала як „самостійна держава" мировий договір у Парижі з колишніми т. зв. сателітами Німеччини (Румунія, Болгарія, Угорщина тощо), вона підписала договір із Польщею у справі границь і населення цих двох народів тощо. А недавно, як ще більший доказ самостійности Української Сов. Соц. Республіки, Москва „ласкаво" дозволила Україні змінити державний прапор, гимн і герб.

Це на папері. А в практиці? В практиці найвищі достойники української „суверенної" держави — москалі або московські запроданці різних національностей, державна мова УССР — московська, особливо там, де Україна виступає на міжнародньому полі, командири „української" армії — москалі або московські слуги, напис на „українському державному гербі" в **московській** і українській мовах, а український державний гимн возвеличає „великий русский народ" і Сталіна. На всіх міжнародніх конференціях голос української „суверенної" ССР **ніколи** ще не піднісся проти московської „братньої" ССР. А кольори українського державного прапору символізують (за офіційним вияснениям „товариша" Гречухи, голови Верховного Совєта України): червона краска — „єдність усіх народів", а блакитна демонструє „вічну дружбу і єдність між українським і російським народами"... Які „зворушуючі" гасла! І яка жорстока дійсність криється за ними!

Кілька місяців тому, Гектор МекНіл, британський делегат до ОН, заявив, що Велика Британія була б дуже рада, коли б могла вислати своїх амбасадорів до Києва і привітати українських амбасадорів у Лондоні. Відповідь — гробова мовчанка. „Самостійна, суверенна" Україна не може мати своїх амбасадорів. Москва не дозволяє їй навіть на власні консуляти. Проте „Українська Совєтська Соціялістична Республіка" має „власне" „міністерство **закордонних** справ" і „власного" міністра закордонних справ...

Цікаві кореспонденти чужинецьких часописів хотіли за всяку ціну найти приміщення українського міністерства закордонних справ у Києві. Справа надзвичайно трудна. Ніхто не міг сказати з киян, де таке міністерство находиться і чи воно взагалі є, пише п-і Ж. Лістовен в журналі: „Вільна Европа". „Після довгих розшуків", пише згадана журналістка, „нам вдалося віднайти його в малій віллі, що стояла **в тіні величезних будинків, зайнятих НКВД"...** Так, в „тіні величезних будинків Н. К. В. Д.", як символу української „самостійности і суверенности"...

В такій самій зловіщій тіні безчисленних агентів НКВД виступають і українські представники „суверенної" УССР на міжнародньому полі і ця „тінь" відбирає їм українську мову навіть тоді, коли б із них припадково і був хтось дійсним українцем та в якого збудилося б хоч на хвилину українське серце й українська совість...

Але, на щастя, Україна має і таких, які не бояться цієї „тіні" і які кожноденно жертвою власного життя ставлять чоло їй, ці всі знані і незнані борці за волю України на наших землях, чи то в рядах УПА, чи в глибокому підпіллі, чи у фабриках, чи в колхозах, не вагаючись брати на себе мученицький хрест в імя вільної України і її права на вільне життя. Має Україна і таких, що з тих чи інших причин, з тих чи інших обставин осталися на далекій чужині і які мають змогу говорити **правду про Україну** та її змагання за свободу. Хочу спинитись якраз на цих останніх, яким ніхто і ніщо не загрожує, але які мають той самий, святий обовязок супроти своєї поневоленої Батьківщини, як і ті, що стоять у безпосередній боротьбі з нашим жорстоким столітнім ворогом. Говоритиму про тих, що мають змогу бути **амбасадорами** Українни в чужих вільних країнах.

Мабуть найбільша відповідальність у справі амбасадорства України паде на нас, на американських українців. Це в першу чергу тому, що Вашингтон є нині речником і символом вільного світу, речником свободи проти тиранії, а найважливіше, Вашингтон є нині чи не одинокою світовою потугою, яка має відповідну силу протиставитися Москві, як символові кривавої тиранії, поневолення та ненависного імперіялізму. Тому наш голос у Вашингтоні, побіч голосу інших поневолених Москвою народів, мусить бути сильний, недвозначний і послідовний. Для цього у Вашингтоні мусимо мати за всяку ціну **амбасаду вільної України.** Це наше історичне завдання. За нас ніхто не буде говорити, а якщо і буде, то так, як це відповідатиме інтересам тих, що говоритимуть за нас. Як це виглядає — ми знаємо з практики.

Переглядаючи американську пресу і прислухаючися до заяв американських політичних мужів, мусимо ствердити, що найчастіше проблему України трактується тут, як одну з проблем Росії. В американській політиці немає ще ставки на самостійну Україну, хоч є наставлення поставити її одного дня в цю площину. Але чи так буде — **це залежить теж і від нас.** Дійдемо до цього не шля-

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Заклинський

ЯК МИ ПОКИДАЛИ РІДНИЙ КРАЙ

(На основі записника)

1)

Львів, літо 1944. року. В школі, де я вчив, наука скінчилася аж 15. липня. Тому так довго тривала, бо в квітні бомби з большевицьких літаків ушкодили будинок і наука знову почалася аж під кінець травня. Матуральні іспити були розписані на 17. 18. липня.

Тимчасом почався **новий** большевицький наступ і німці відразу почали відступати. В ночі з 16. на 17. липня бомбардувано Львів зовсім інакше, як бувало. Раніше фабричні сирени повідомляли заздалегідь, що літаки зближаються. Був час зібратися і зійти до пивниць. Тієї ж ночі розбудили нас не сирени, лише грімкі зловіщі вибухи бомб, що впали десь близько. (Мабуть бази большевицьких літаків уладжено вже так близько, що не було часу повідомити людий сиренами про налет). В домі почулися схвильовані голоси. Налякані люди втікали сходами вдолину. Небезпека була велика. Електричного і газового струму не було, як звичайно при налетах. Одягнувшись наскорі, напомацьки, я зійшов по темних сходах до пивниці.

17. липня скоро йшли іспити, щоб закінчити їх тієї ж днини. Ми, вчителі, ввесь день сиділи в школі. Доходили до нас важкі, жахливі, вісті про успіхи нового большевицького наступу. На схід від Львова вже, мовляв, занятий Золочів. Увечорі заговорили про це ближчі місцевини, та ми не хотіли вірити, бо у Львові було спокійно.

Чергової днини ходив я по місті та бачив, що той спокій штучний. Німці нишком, без галасу, вивозили автами добро зі складів та родини своїх останніх урядовців з усім майном. Я бажав відвідати знайомого, що працював у Господарському Бюрі, одначе перед Бюром застав низку авт, навантажених бюровою обстановою.

Зате рух львівського населення був помітний на кожному кроці. Люди поспішали, з більшими й меншими клунками, возами й пішком, із ручними візками на головний залізничий двірець. Там була така облога, що не правдоподібно було, щоб усім цим людям вистачило місця і часу виїхати поїздами.

Скоро збиралися й учителі. Хто в Карпати, щоб бути близько словацького або мадярського кордону, а хто просто на захід, на Лемківщину — і дальше. Учні-матуристи, яких околиці були вже заняті червоними — подалися на захід, або до повстанців. Інші від'їздили до батьків.

Літаки нападали тепер часто, вдень і вночі. Інколи гуділи сирени, але пізно, вже тоді, коли літаки ширяли над містом. На щастя вони нападали тепер здебільшого на військові майдани й будівлі. Трамваї перестали їздити, у крамницях нараз не стало товарів на липневі харчові картки. Це все показувало, що доля Львова вирішена.

Я не мусів чекати серед натовпу коло двірця, ані йти пішки, покинувши свої клунки, бо приїхав із підльвівського села драбинястим возом мій брат. Я виїхав із ним. Не так їхав, як пішки йшов. Брат мав чим навантажити воза, та й приняв клунки цілого гурту наших людий, щоб помогти їм вибратися зі Львова.

Коні ледви тягнули повного важкого воза. Ми всі йшли попри нього. Літаки важко бомбардували дальші частини міста, там гуркотіли громи, там могутньо й високо клубилися дими і в одному місці спалахнула пожежа. Західніх околиць міста тоді не займали. Крок за кроком ми вибиралися за місто. В половині дороги стемніло. Було вже близько півночі, як ми дібралися до села, де жив брат. Тут наскочила на нас надзвичайна воєнна пригода.

Підльвівські околиці національно мішані. Зокрема на захід від Львова багато польських сіл. Сумежне село С. було чисто польське. Тут була сильна й напасна боївка, що мала багато зброї та стрілива. Її вартові почули скрип нашого воза, а що в цих непевних днях ніхто в таку пізну годину не їздив за буденними справами, вони були певні, що це достава до села зброї та стрілива. Отже почали серед пітьми обстрілювати нас із крісів, а далі затарахкотів скоростріл. Усе товариство полягало й поприсідало здовж плота. Кулі свистіли понад нами. Далі поховались ми поза хати.

По вулиці хтось тихо ходив і пошепки розмовляв. Це були місцеві парубки з сільської варти. Вони оповіли нам про цю польську боївку. Вона часто напастує село стріляниною. Відповісти слід би їй тим самим, тоді вони замовкли б. Та в них обмаль стрілива, то мусять берегти його для важнішої потреби.

Товариство далі не їхало. — Впросилося на ніч до найближчих хатів і оборогів. Ранком забрало свої клунки та й розійшлося куди кому дорога.

Вибирались ми з братом цілі два дні, бо не легко було вирішити, що брати з собою і як запакувати, щоб у дорозі не погубилося, не понищилося, не замокло і все щоб було під руками. Не легше було вибратися і львівському редакторові, що опинився з ріднею в нашому селі та бажав їхати з нами. Одначе їхні труднощі були інакші. Важко було їм вирішити, чи їхати з ним його дружині з кількамісячною дитиною, та, якщо вона поїде, хто доглядатиме стареньку редакторову маму, що не мала сил і охоти їхати в чужий, далекий світ.

Врешті ми і редактор з дружиною були готові їхати. Підганяла й наглила до виїзду непевність, де є фронт. Зі Львова не доходили ніякі вісті. Ніхто з села не хотів їхати до міста — навіть за великі гроші. Боялися, що пропадуть, або вернуться пішки без коней. Лише ворожі літаки часто появлялися й атакували недалекі обєкти. На виднокрузі безупинно горіло та клубилися дими. Люди пояснювали, що це горять залізничі стаційні будинки і склади в містечку Городку і Любені Великому.

Коли ми вирушили, зараз у селі зупинила нас вістка, що велика боївка з сусідного села С. пішла озброєна до недалекого двора забирати корови. Там господарило кілька німців. — Підчас німецької окупації, що оце кінчилася, села мали обов'язок здавати державі означену кількість м'яса. Більші села віддавали цілі стада корів. Кращими споміж них обділювано німецькі господарства. Тепер боївка пішла відбирати їх. Частина боївки, мовляв, чекала на дорозі, якою нам слід було їхати.

Знайомі господарі заздрили нам у розмові, що житимемо подальше від непрошених гостей, одначе не думали їхати з нами. Хто їх де в чужині потребує, хто дасть їм змогу заробити на хліб для дрібних дітей. Від німців не можна чекати добра, вони ж пізнали їх тепер докладно. А парубки потішали себе, що як буде дуже зле, вони все найдуть дорогу до партизанів.

Надїхали два німецькі авта. Ми розпитали шоферів і вони запевнили нас, що на дорозі не стрічали нікого. Ми з братом вирішили негайно їхати. Редактор із дружиною залишився, не бажаючи ризикувати.

За селом побачили ми в збіжжі парубків із сільської варти, що пильно розглядалися по околиці та стежили за дорогою, чи не зближається звідтіль яка небезпека.

(Дальше буде).

Володимир Блавацький.

КУЛЬТУРНЕ ГУЛЯЙПОЛЕ

Хочу написати тут про справу, про яку багато людей говорить, але якої ніхто ще не порушив в пресі.

З приїздом тисячів нової іміграції, появилася на терені ЗДА велика скількість більше і менше відомих мистців різних ділянок мистецтва: музик, акторів, артистів малярів, не кажучи вже про письменників та журналістів. Це явище без сумніву дуже позитивне і з ним в'яжуться надії на оживлення і оновлення культурного життя цілої українсько-американської еміграції. Такі виступи, як Капелі Бандуристів, Професійних Театрів, Оперового Ансамблю і поодиноких мистців (проф. Савицького, арт. Мозгової, арт. Рейнаровича, Терена і і.) оправдали у великій мірі ці сподівання. Та, на жаль, кожна добра справа має й свою темну сторінку.

Багато людей з-поміж новоприбулих, що про них і про їх мистецьку діяльність ніхто ніколи не чув в краю ні навіть на скитальщині, приїхавши до Америки, почули в собі нараз „іскру Божу" і з запалом, гідним кращої справи, взялися за мистецьку діяльність. Мовляв: в Америці все можна, тут не має громадської контролі, тут буде добре... Так почала розвиватись „радісна творчість", від якої часто глядачеві стає соромно.

Очевидно, щоб ця „творчість" була більш переконлива, ці „мистці" самі себе величають титулами, до яких зрештою не мають ніякого права. Але хто ж буде це провірювати?

Підписаний читав нераз в пресі про диригентів Львівського Оперного Театру, про керівників цього ж театру, яких він ніколи в Львівському Оперному Театрі не бачив. Майже кожний, в кого маленький голосочок, яким колись чарував свою рідню і близьких знайомих з нагоди ім'янин дядька, або тітки, тут уже величає себе оперним співаком, навіть не оглядаючись на те, що далеко не всі такі наївні, щоб повірити цьому. Знов наша тутешня преса, спантеличена такою скількістю „мистців", поміщує панегіричні рецензії, не маючи змоги провірювати кожний виступ і кожного виконавця. Постаратися про ентузіястичну рецензію не так то дуже важко, завжди знайдеться близький кревний або приятель, що її напише. До того вже й таке трапляється, що пишеться рецензії, навіть не будучи на даній імпрезі.

Такі то бувають дива з рецензіями і не можна в цьому винувати редакцію, яка має добру волю, але яку фальшиво інформують. Про шкідливість панегіричних рецензій і потребу критики я вже писав і не хочу повторюватись. Додам тільки найновіше явище: рецензії - панегірики, які появляються в пресі ще заки імпреза побачила світло рампи.

Та вертаймося до нашого Гуляйполя.

Перебільшені амбіції і бажання за всяку ціну звернути на себе увагу, відбиваються також на уладжуванні всяких Академій та Свят. Такі імпрези як 1. Листопадове Свято, Свято Злуки, чи Академії в честь Шевченка, повинні відбуватися під громадською контролею. Часто буває, що в одній місцевості замість одного поважного концерту з нагоди Національного Свята відбуваються три а то й чотири того роду імпрези, щоб дати можливість „творчо виживатися" більшій скількости амбітних мистців і немистців. Так було в одному з більших осередків нашої еміграції, де справу Шевченківського Концерту взяв на себе молодий і талановитий зрештою, початкуючий диригент і не бажаючи ні з ким порадитися, вклав в програму непосильні для хору і орхестри твори, та не маючи змоги відбути належну скількість проб, заставив тямучих слухачів концерту переживати прикрі хвилини. Очевидно рецензії концерту будуть — зрозумілим способом — дуже добрі, але компромітація залишається.

Таких випадків безліч і мешканець кождого міста, де гуртується більша скількість українців, мав нагоду неоднократно в цьому переконатися.

Пишу про це тому, бо коли така мистецька анархія потріває довше, наслідком її будуть... порожні залі навіть на добрих імпрезах і недовір'я до цілої культурної праці нової іміграції.

Чи є на це рада?

Без сумніву є. Коли створення Культурної Ради чомусь затягнулося і коли навіть ця думка має противників, мусять самі мистці всіх ділянок створити свою організацію, яка своїм авторитетом нормувала б мистецьке життя і не допустила до того, щоб перші прояви культурного Гуляйполя розпаношилися до тої міри, що боротьба з тим явищем стане вкінці неможлива.

Де амбасада України?

(Докінчення зі стор. 2-гої).

хом доривочних і часом навіть дуже успішних виступів, як напр. блискучий виступ проф. Л. Добрянського, голови УКК перед сенатською підкомісією у Вашингтоні, не шляхом академічних видань в англійській мові, чи спорадичних брошур та бюлетенів для преси, але послідовною, пляновою, щоденною політичною акцією, на чолі якої стоятимуть люди, завданням яких буде тільки і тільки вміле заступництво України. Те, що робилося і робиться в цій справі дотепер є добре але **цього за мало.**

Для постійного політичного заступництва України у Вашингтоні маємо такі надзвичайно важливі дані: сприятливу політичну атмосферу, добре зорганізоване українське політичне середовище (Український Конґресовий Комітет) і відповідний кадр людей. Бракує одного: повного морального і матеріяльного попертя усього українського громадянста, яке зрозуміло б вагу хвилини і наші невідкладні, історичні завдання.

Це не нарікання. Це апель до найширших мас українського громадянства в ЗДА **повністю і без вагань піддержати Український Конґресовий Комітет** і дати йому змогу **заснувати у Вашинґтоні Українське Інформаційно - Пресове** Бюро, яке виконувало б ролю і завдання української амбасади, речника **вільної й демократичної України.**

Від українського громадянства, яке на останньому Конґресі УКК дало мандат цій одинокій тут цього роду політичній установі вести акцію оборони права українського народу на самостійне й державне життя, треба тепер вимагати тільки **совісного, негайного виконання свого обов'язку щодо Національного Фонду.** Якщо наше громадянство негайно виконає цей свій святий обовязок і вишле свій Національний Даток, тоді УКК, в свою чергу зможе приступити теж до заснування Українського Інформаційного Бюра у Вашингтоні. На нашу думку, це справа першої ваги. Політичні події в світі розвиваються таким шаленим темпом ј йдуть такими крутими дорогами, що проволока цієї справи може мати фатальні наслідки.

На апель Г. МекНіла в справі обміни амбасадорськими представництвами між Україною й іншими вільними країнами, Москва, яка рішає і говорить в імені „суверенної" України, відповіла мовчанкою... Але хтось мусить відповісти в імені дійсно вільної України. І це повинні зробити ми!

Літературно-Мистецький Клюб у Филаделфії—Шевченкові

Літературно - Мистецький Клюб у Филаделфії, що гуртує тамошніх українських інтелектуалістів і проявляє свою активність, даючи кожної суботи то літературний то мистецький реферат, — вшанував цьогорічні роковини Шевченка трьома вечорами у березні. У першому з них, 11. березня, наддніпрянський письменник **Анатоль Гак** виголосив доповідь на тему **„Шевченко і сучасність".** Хоча прелегент видко не рахувався з тим, що промовлятиме до самих „спеців" і матиме добірну, але тому і строгу публику, і виготовив свою доповідь занадто — для такої публики — популярно, густо перетикаючи її цитатами з „Кобзаря", проте своїми тезами дав таки спонуку до прецікавої дискусії. Започаткував її надзвичайно цінними заввагами про Шевченкову вічно-живучість і універсальність д-р Лонгин Цегельський, після чого дискусія торкалася таких моментів Шевченкової творчости, як питання її „народности" (народні мотиви й тематика, чи стиль і характер?), підхід Шевченка до українського минулого й питання шкідливости впливу деяких Шевченкових поем на безкритичних читачів („Гайдамаки", романтична ідеалізації всієї козаччини), вірність і непокірливість Шевченка у відношенні до обов'язуючих тоді правил поетики, Шевченко в рямцях поняття клясицизму і т. д. У цій дискусії — крім згаданого д-ра Л. Цегельського, забірали слово Володимир Дорошенко, Іван Кедрин, Йосип Гірняк, Б. Романенчук, О. Тарнавський і ін.

21. березня **арт. Петро Мегик** промовляв надзвичайно цікаво і повчально про **„Шевченка, як маляря",** даючи не тільки усні інформації про Шевченковий мистецький шлях, його малярську освіту, від найнижчої до найвищої, і про його трагедію, як артиста, але й ілюструючи свою доповідь світлинами найкращих образів Шевченка на проєкційному апараті. — На високому мистецькому рівені стояв Вечір деклямацій творів Шевченка, влаштований **Театром В. Блавацького.** Артисти Ніна Горленко („І золотої і дорогої", „Хатина", „До сестри"), В. Блавацький („Юродивий") і Л. Шарівська („Лебедин") дали показ найвищої рецитаційної кляси, — відразу з перших їх слів пізнати було артизм слова, що добував і підкреслював всю красу змісту і форми твору. ПП. Паздрій, Шашарівський, Мельник і Рудакевич старалися творити з цісю трійкою гармонійну цілість, особливо у збірній рецитації „Великого Льоху". Критична заввага: Такий вечір треба обов'язково переплітати фаховими, короткими й цікавими коментарями, особливо до „Великого Льоху", незрозумілого для частини публики (молоді). Далі: Добір поем (патетично-драматичні й символічні, замало ліричних) грішив одностайністю. (Ір)

---o---

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

ЗЛОЖИЛИ:

Асторія, Л. А., Н. Й.: Братство св. Миколая (5. Відд. У. Н. С.) з коляди $50,00.

Балтимор, Мд.: Микола Турик із Свята Соборности $20,00.

Боффало, Н. Й.: з приводу похорону бл. п. Михайла Дульнявки переслав п. І. Сидорович збірку $21,00.

Бронкс, Н. И.: з приводу похорону бл. п. Володимира Найдана Миронюк-Нанасси переслали збірку $75,00 на УПА. Зложили: Лев Миронюк $10,00, П. Найдан, О. Найдан, М. Миронюк, К. Миронюк, Д. Помийчук і Василь Жук по $5,00; Марта Миронюк $4,25; Іван Чухрій і Марія Чайківська по $3,00; Ю. Мішауд $2,50. В. Найдан, Ат. Дутчак, Д. Шушкевич, К. Стасюк, М. Косляк, Іван Киць, Й. Гнатів і Ю. Нанасси по $2,00; К. Марущак, В. Сикета, І. Дудар, Ю. Сидір, Софія Білий й І. Озарко по $1,00 та решта дрібними.

Нюарк, Н. Дж.: Українська Ліґа Молоді П. Америки $100.

Ню Йорк, Н, Й.: Українська Автокефальна Православна Церква св. Володимира на УК Комітет $25,00, на Українську Національну Раду $25,00 та на УПА $25,00, разом $75,00; Т-во „Єдність", Ню Йорк, переслало $62,00 (Від Т-ва Єдність $25,00, збірку від поодиноких членів $17,000 та від Григорія Вольчинського $20,00 з призначенням на УКК $5,00, на НТШ $5,00, на ЗУАДК $5,00 та на Комітет Зборівського повіту $5,00.

Филадельфія, Па.: Українська Ліґа П. Америки $10,00.

Сиракюз, Н. Й.: Український Золотий Хрест $310,00 (на УКК $10,00, на УПА $110,00, на Укр. Інвалідів $100,00).

Вест Гейвен, Конн.: К. Марущак збірка на золотому весіллі П-ства Гречанників $56,00.

Вунсакет, Р. А.: Г. Тепер переслав збірку з нагоди 40-ліття супружества пп. Чагаринів $31. (Зложили: М. і К. Чагарини $10, Йосиф Чагарин і Г. Тепер по $5,00. Кат. Бойко, Орест Чагарин, Анна Чагарин, Ева Тепер, Роман Чагарин по $2,00. Оля Модь $1,00.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 9.

Відділ:		Жертва:
	John Makatan	$ 5.00
	Nicholas Salagaj	3.00
	Лука Драган	2,00
	Антін Кирилюк	2,00
	Д-р Іларіон Калинович	1.00
155	Дмитро Вовк	5.00
254	Anthony Usiyanowski	2.00
288	Alex Perih	2.00
410	Андрій Шикітка	2.00
458	Walter Hrynczuk	1.00
458	Michael Savras	1.00

СОЮЗ УКР. ДЕМОКРАТІВ

(Докінчення зі сторони 1-шої)

зі своєї активної участи в українському політичному, громадському чи культурному та науковому житті, головно з-поміж недавно прибулих. Відкриваючи збори, д-р Паньківський приблизно так накреслив їх мету: Зібрані походять з усіх земель широкої України. В різних часах і в різних обставинах їм доводилось зустрічатись і розходитись, але їх завжди єднала одна думка, що й тепер знову звела їх докупи. Ціллю цих зборів є: дати початок організації цих однодумців. Всі вони тепер живуть в різних умовинах, але не зневірюються та не забувають звідкіль та чому і чого вони опинились на цій американській землі. Їх тут звело бажання та відчуття обов'язку репрезентувати українську політичну думку закордоном та допомагати в боротьбі українського народу в усіх можливих формах. Бесідник стверджує факт, що в сучасну пору українська нація зорганізована в екстремних напрямках, в лівому чи правому. Зібрані — це середина і тому, можливо, їм найтяжче зорганізуватися. Ціллю цього зібрання — створити організацію, яка об'єднала б усіх тих, яким дорога насамперед тиха, щоденна і хай дрібна, але конкретна праця. Легше бо здобутися на геройський чин одного дня, як бути героєм дрібної, послідовної праці протягом цілого життя. Нова організація не ставить собі жадних завдань, що їх можна б здійснити завтра, або що їх можна б охопити голосними фразами. Вона має насамперед на меті створити гурт людей, об'єднаних одною думкою та готових цю думку реалізувати дрібною, повсякденною працею, що в сумі дасть великий результат.

Довший доклад, що має стати плятформою нової організації, виголосив з рамени Ініціятивної Групи ред. Іван Кедрин. Розробляючи подрібно головні думки свого попередника, доповідач зайняв насамперед позитивне становище до існуючих на американському терені українських організацій в творенні українського бастіону на американській землі. Признаючи репрезентативну вартість Українського Конґресового Комітету, ред. Кедрин не скривав своїх критичних думок щодо його побудови та щодо його становища в поодиноких українських справах.

В дискусії, яка опісля вив'язалася, поодинокі бесідники висловлювали однодушно своє переконання про потребу такої нової організації. Запропонований Ініціятивним Комітетом статут прийнято в принципі одноголосно.

До Президії зборів входили: д-р Кость Паньківський, предсідник; проф. Володимир Дорошенко, проф. Іван Кабачків та проф. Михайло Бетухів, заступ. предсідника, та п-ні Любов Дражевська і М. Дольницький, секретарі. До Управи Союзу Українських Національних Демократів (СУНД) вибрані: д-р Кость Паньківський — голова, проф. М. Ветухів і д-р Т. Олесіюк — заступники голови, п.п. Кекало, Кузик, Ломиш, І. Порítко, І. Кедрин-Рудницький, Сенько і М. Шлемкевич — члени Управи.

До Ради вибрано тимчасово 15 членів, залишаючи вільні місця для дальших 15. Вибрані: М. Дольницький, Дончук, проф. В. Дорошенко, Любов Дражевська, Федір Дудко, В. Кедровський, п-ні Косенко, д-р Криштальський, Калина Лисюк, Сергій Литвиненко, Петро Постолюк, Реутів, Скробко, О. Тарнавський і ген. П. Шандрук. Контрольна Комісія: ген. Загродський, проф. Кабачків, М. Галібей, Фуркаловський і Чалищів. Товариський Суд: п. п. Заремба, Манченко, Рибачук, В. Приходько, М. Багрянівський.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

ІНТЕРВ'Ю З БАНДЕРОЮ

(Докінчення зі стор. 1-ої)

терв'ю в сильно хороненому укритті Бандери в Баварських горах, були запроваджені там таємним шляхом. Під час подорожі вони два рази зміняли автомашини, щоб змилити можливих агентів. На місці призначення вони зустріли малу, синьо-оку людину, заледви 5 фітів і 5 інчів, зі сильно заглибленим підборіддям. Його оточували озброєні прибічні сторожі, як він обіцював, що українці піддержуватимуть західних аліянтів в боротьбі проти Росії, якщо їм запевниться їхню національну незалежність, та заповідав, що повстання внутрі Совєтського Союзу повалить комуністичну диктатуру. Говорячи про таємні звідомлення, які він має відносно російських воєнних плянів, він заявив, що вся совєтська молодь вишколюється та що вся совєтська промислова потуга використовується в цілях збросння. Бандера твердив, що він є вибраним головою Організації Українських Націоналістів, яка на вершку своєї сили в 1945 році мала більше ніж 200,000 озброєних людей та стояла в боротьбі проти багатьох совєтських дивізій. Він говорив, що в боротьбі проти червоної армії повстанці розділились тепер на малі групи та ведуть партизанську війну саботажів і помсти".

Вп. **МИКОЛА БРИКАЙЛО,** звісний бізнесмен в Пітсбурґу, який кандидує з рамені демократичної партії в 29. виборчім Дистрикті в Пітсбурґу, на федерального конґресмена.
(пол. огол.)

(Політичне платне огол.) (Політичне платне огол.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. квітня, в годині 6. ввечір, в Ліберти Галі. Просимо членів прийти на збори і вирівняти свої вкладки. Збори припадають якраз на Великдень, тому ми робимо збори в суботу. — І. Патуляк, предс.; І. Хіровський, кас.; І. Періг, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в понеділок, 10. квітня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо членкиць явитися на означений, бо будемо мати важні справи до вирішення. — За уряд: Е. Геруля, предс.; А. Грицак, кас.; М. Ходак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться у вівторок, 11. квітня, в годині 7:30 ввечір, в церковній салі. Контр. комісія здасть звіт за минулих 3 місяці. Скільки нових членів ви придбали до Тов.? Не лишайтеся позаду. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. М., Ню Гейвен, Конн. — Ціла біда, що тепер усі так пишуть, щоб „найскорше" помістити. Прямо неможливо це зробити навіть при найкращій волі. В таких випадках треба писати „дуже коротко, самі факти, тоді можна старатись це десь „впхнути"; інакше годі.

ТАРЗАН, ч. 2314. Доля печерних людей.

AS TARZAN HAD FORESEEN, THE CAVE MEN THOUGHT THE APES HAD FLED AND TURNED TO FINISH

BEFORE THEY HAD GONE TWO STEPS MOLAT AND HIS FRIEND DROPPED SILENTLY BEHIND THEM.

HUGE HANDS SEIZED THE CAVE MEN---

---AND, LIFTING THEM HIGH, FLUNG THEM INTO THE FALLS.

Як Тарзан передбачував, печерні люди думали, що малпи повтікали зі страху й тому вони кинулися покінчити з Бронсоном.

Одначе заки вони зробили два кроки, Молат і його приятель зіскочили потихеськи на них.

Нагло велетенські руки обійми печерних людей...

...і піднісши їх вгору, жбурнули ними в водопад.